

SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIEL

2020-2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
Onze school	4
Wie zijn wij?	4
Werken vanuit een kwaliteitskader	5
Handelingsgericht werken (HGW)	5
De sterke kanten van onze ondersteuning	8
Ondersteuningsmogelijkheden op school	9
Ondersteuningsstructuur	15
Ondersteuningsroute	15
Grenzen aan de ondersteuning	20
Ambities	22

Voorwoord

Voor u ligt het schoolondersteuningsprofiel (SOP) van Leimundo. In dit SOP beschrijven wij wat onze mogelijkheden zijn om leerlingen te ondersteunen. We beschrijven de ondersteuning die de school kan bieden, hoe dit georganiseerd is en wat onze ambities zijn. Zo weten ouders, leerlingen, collega-scholen, het samenwerkingsverband en de Inspectie van het Onderwijs vooraf wat ze kunnen verwachten van de school.

Het SOP maakt deel uit van een breder perspectief 'Passend Onderwijs'. Alle kinderen verdienen een passende plek in het onderwijs. Binnen passend onderwijs werken scholen samen om dit voor elk kind zo goed mogelijk te bieden. De afspraken over de invulling van de basisondersteuning zijn op het niveau van ons samenwerkingsverband gemaakt (PPO Leiden regio Leiden) en vastgelegd in een ondersteuningsplan.

Voor een uitgebreide beschrijving waar onze school voor staat verwijzen we naar het schoolplan en de schoolgids. Dit schoolondersteuningsprofiel is in samenspraak met het schoolteam tot stand gekomen. Het SOP wordt minimaal eens in de 4 jaren bijgesteld.

Onze slogan:

'Elk mens is uniek. Jij bent uniek'
'Schilder de wereld in je eigen kleuren'
'Paint the world in your own colours'

Onze school

Naam school:	Leimundo
Contactpersoon SOP	Jan Diebels Helen Berendsen
Schoolbestuur:	PROOLEIDEN https://www.prooleiden.nl
Samenwerkingsverband:	PPOLEIDEN https://www.pporegioleiden.nl

Wie zijn wij?

Leimundo is een school voor openbaar onderwijs voor kinderen van 4 t/m 12 jaar met daaraan verbonden internationale schakelklassen voor nieuwkomers. Kinderen van alle godsdienstige of levensbeschouwelijke achtergronden zijn welkom bij ons op Leimundo. We zijn onderdeel van schoolbestuur PROOLEIDEN/LEIDERDORP.

We werken met combinatiegroepen, 1/2, 3/4, 5/6, 7/8 en de internationale schakelklassen.

Deze ISK-classes zijn bedoeld voor leerlingen van 7 t/m 11 jaar die korter dan een jaar in Nederland wonen en de Nederlandse taal niet of nauwelijks beheersen. De jongere kinderen plaatsen wij in de kleutergroepen. Het doel is om deze leerlingen de Nederlandse taal te leren en kennis te laten maken met de cultuur en gewoonten. Na een jaar kunnen zij doorstromen naar onze reguliere groepen. We willen graag kansen en mogelijkheden creëren voor al onze leerlingen door ze een goede, stevige basis mee te geven. We noemen dat "de basis op orde". De nadruk van ons onderwijs ligt dan ook voornamelijk op taal, lezen en rekenen.

Leimundo is een school waar kinderen met plezier naar toe gaan en elkaar tegenkomen. Een plek waar kinderen zichzelf kunnen zijn en de ruimte krijgen om zich te ontwikkelen. Daarbij werken we vanuit de waarden die bij onze visie (samen-vertrouwen-plezier-ontwikkelen-verantwoordelijkheid-wereldburger) passen. Structuur, duidelijkheid en rust bieden hiervoor een belangrijke, veilige basis. Vanuit deze veilige basis kunnen de kinderen zich verder ontwikkelen tot wereldburgers. We leren de kinderen samenwerken, communiceren, zelfstandigheid, cognitieve, sociale en digitale vaardigheden.

Leimundo is een wereldschool. We hebben kinderen uit ongeveer 30 verschillende landen, met verschillende achtergronden en culturen. We streven ernaar om alle kinderen vanuit hun eigenheid te zien en vanuit wederzijds respect. Dagelijks komt de diversiteit van de wereld onze school binnen via de actualiteit en de media. We leren kinderen hiermee om te gaan.

We besteden veel aandacht aan de ontwikkeling van onze leerlingen tot wereldburger. We bieden naast het Nederlands ook de Engelse taal aan vanaf groep één, ondersteund door een native speaker. Eén les die wordt gegeven door de groepsleerkracht en één door een native speaker. Taalondersteuning is bij ons

erg belangrijk. Alle leerkrachten werken met de 4-takt en de woordmuur. Kennis van een vreemde taal is een basisvoorwaarde voor een goed contact met andere culturen. Ook hebben we een topklas voor de bovenbouw leerlingen, gegeven in de verlengde schooltijd op woensdagmiddag. Deze klas is bedoeld om kinderen een extra taalstimulus te geven op het gebied van woordenschat, begrijpend lezen en mondelinge taalvaardigheid.

Naast de begeleiding tot zelfstandige, creatieve en tolerante wereldburgers geven wij zinvol en betekenisvol onderwijs.

Een 'werelddag' betekent voor ons lekker in je vel zitten, veiligheid, plezier, bij elkaar horen, fouten mogen maken, elkaar accepteren, vergeven en samen vieren.

Werken vanuit een kwaliteitskader

Voordat het proces van (extra) ondersteuning toewijzen start, is het belangrijk dat de basiskwaliteit op orde is. Op onze school werken we vanuit een kwaliteitskader (opgesteld binnen onze scholengroep PROOLEIDEN/LEIDERDORP en overeenkomstig met het inspectiekader) om te komen tot kwalitatief goed onderwijs voor alle leerlingen op onze school. Met behulp van dit kader kijken wij als school gericht naar ons eigen onderwijs: we gaan na of leerlingen zich veilig en gestimuleerd voelen om te leren, of zij voldoende leren, en/of leerlingen goed les krijgen.

Kwaliteitskader PROO Leiden en OBSG Leiderdorp		
Onderwijsleerproces en Pedagogisch klimaat	Onderwijsresultaten	Kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur
<ul style="list-style-type: none"> ● Pedagogisch klimaat ● Didactisch handelen ● Aanbod en Onderwijstijd ● Ontwikkeling en Ondersteuning van leerlingen 	<ul style="list-style-type: none"> ● Resultaten 	<ul style="list-style-type: none"> ● Kwaliteitscultuur en condities ● Kwaliteitszorg en verantwoording op schoolniveau

Handelingsgericht werken (HGW)

Om leerlingen optimaal te kunnen ondersteunen brengen wij de vorderingen van leerlingen zorgvuldig in kaart. Door goed zicht te houden op de ontwikkeling van leerlingen, m.b.v. valide methode (on)afhankelijke toetsen/observatie-instrumenten, en deze te vergelijken met de verwachte ontwikkeling, is het mogelijk om (in een later stadium) te kunnen vaststellen of een leerling zich naar verwachting ontwikkelt of extra ondersteuning/uitdaging nodig heeft.

Wij werken hierbij vanuit de principes van het handelingsgericht werken (HGW) en worden daarbij ondersteund door een collegiaal netwerk met interne en externe deskundigheid. De zeven hoofdpijlers van handelingsgericht werken (zie figuur hieronder) helpen ons om samen met de betrokkenen de gesignaleerde

onderwijs- of ondersteuningsbehoefte van het kind te vertalen naar concrete ondersteuningsmogelijkheden die aansluiten bij de behoefte.

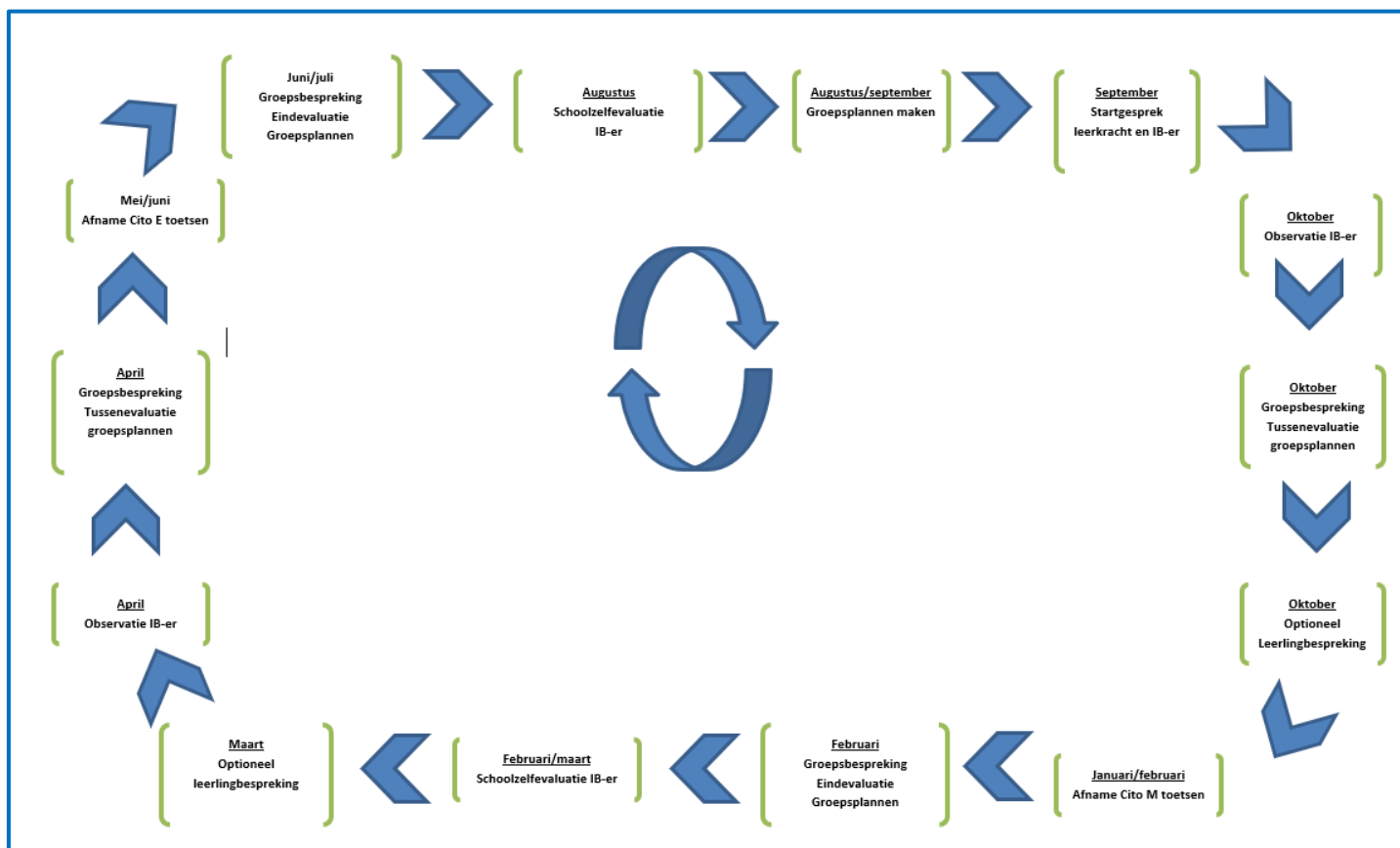
De pijlers van handelingsgericht werken zijn:

- We sluiten aan bij onderwijs- en opvoedingsbehoeften van het kind
- We gaan uit van de gehele context waarin het kind opgroeit.
- We werken constructief samen.
- De leerkracht maakt het verschil.
- We benutten positieve aspecten.
- Het handelen is doelgericht.
- De werkwijze is systematisch; planmatig en transparant werken.

Om onze leerlingen zo optimaal mogelijk te kunnen ondersteunen brengen wij de vorderingen van leerlingen zorgvuldig in kaart. Door goed zicht te houden op de ontwikkeling van leerlingen, m.b.v. valide methode (on)afhankelijke toetsen/observatie instrumenten, en deze te vergelijken met de verwachte ontwikkeling, is het mogelijk om (in een later stadium) te kunnen vaststellen of een leerling zich naar verwachting ontwikkelt of extra ondersteuning/uitdaging nodig heeft. Op Leimundo werken we per groep met een groepsoverzicht, een overzicht van stimulerende en belemmerende factoren en onderwijsbehoeften van leerlingen en de analyses van de toetsen, ook werken we met een groepsplan (hierin staat per leerling beschreven: het doel, de inhoud leerstof (extra onderwijsaanbod), de aanpak, de organisatie (externe en interne hulpverlening). De leerkrachten werken met drie niveaugroepen per klas. De basisgroep, de zwakke groep en de sterke groep beschreven in het groepsplan. Twee keer per jaar wordt het HGW-overzicht met de leerkrachten door de intern begeleider besproken en indien nodig aangepast. Het groepsoverzicht is een groeidocument. De leerkrachten brengen twee keer per jaar het onderwijsniveau en de

onderwijsbehoeften van hun leerling in kaart. Dit doen zij op basis van hun observaties, analyses van toets resultaten en gesprekken met de intern begeleider. We hebben vier keer per jaar een groepsbespreking, 2 x n.a.v. Cito-toetsen (grote cyclus), 2 x n.a.v. methode gebonden toetsen (kleine cyclus). Aan de hand van deze gegevens wordt een groepsplan (september en februari) gemaakt waarin staat beschreven hoe zij het onderwijs voor de komende drie maanden organiseren. Op basis van de leerlijnen uit de methodes wordt een basisaanpak voor de groep als geheel vastgesteld. Voor elke leerling afzonderlijk wordt bekeken of hij/zij voldoende heeft aan deze basisaanpak (groep gemiddelde leerling) of dat een intensievere instructie (subgroep zwakke leerling) of verdiepend, verbredend (sub groep sterke leerling) nodig is. Ook wordt er bekeken welke leerlingen een eigen leerlijn of een speciale pedagogische aanpak nodig hebben. Dit wordt vastgelegd in een ontwikkelingsperspectief (OPP). De leerkracht beschrijft en evalueert zijn of haar onderwijs in het weekrooster. De school draagt zorg voor goede, passende en goed georganiseerde ondersteuning binnen de school (zie hiervoor het hoofdstuk ondersteuningsstructuur). Voor leerlingen die deze extra ondersteuning nodig hebben wordt een individueel plan van aanpak/handelingenplan opgesteld en uitgevoerd in overleg met ouders/verzorgers. De effecten van de ondersteuningsmogelijkheden worden regelmatig geëvalueerd.

De sterke kanten van onze ondersteuning

In het samenwerkingsverband waar onze school deel van uitmaakt streven we naar een hoog niveau van basisondersteuning: we streven ernaar dat zoveel mogelijk ondersteuning voor alle leerlingen op de basisschool toegankelijk is. Al dan niet met interne of externe ondersteuning is onze school in staat is om de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van kinderen vast te stellen en vervolgens, in samenwerking met kind en ouders, preventieve of curatieve ondersteuning te arrangeren.

De sterke kanten van onze ondersteuning zijn gericht op de taalondersteuning, NT2, onderwijsassistent in de groepen 1-2, inzet van programma Bouw, ISK internationale schakelklassen en de topklas. Ook hebben we instructiegroepen voor taal en rekenen; groepsdoorbrekend. Een leerling volgt een vak in een andere groep dan de basisgroep. Bijvoorbeeld een leerling volgt taal in groep 6, maar zit in basisgroep groep 7. Om dit mogelijk te maken is er in alle (3 t/m8) groepen op hetzelfde moment taal- en/of rekenonderwijs. Op de roostertijden van taal en rekenen kan er dan gewisseld worden van groep. We werken voortdurend aan het vergroten van de zelfstandigheid, hetgeen een noodzaak is met het werken in combinatie groepen en de individuele benadering in de ISK-groepen. We hebben expertise binnen het team zoals een coördinator taal, ISK, ICT, kanjertraining, internationalisering en Engels. Daarbij hebben we een team van vrijwilligers die we in kunnen zetten voor remedial teaching of preteaching. Verder hebben we een vrijwilliger geregistreerd GZ-psycholoog. In de volgende paragraaf vind je een overzicht van welke de ondersteuningsmogelijkheden onze school kan bieden.

Ondersteuningsmogelijkheden op school

Soort ondersteuning	Toelichting	Aanvullende documentatie
<p>Aanpak voor leesproblemen/dyslexie en dyscalculie/leerlingen met een behoefte aan passend leesonderwijs</p>	<p>Bij de kleuters werken we met het leerling volgprogramma KIIJK. De leerkracht signaleert vroegtijdig leesproblemen door observaties vanuit KIIJK en meldt dit bij de intern begeleider. De leerkrachte in groep 2 biedt ondersteuning bij de taal-/leesontwikkeling van de leerlingen, ter voorbereiding op de overgang naar groep 3. Vanaf groep 3 worden de Cito-toetsen gebruikt en de methode gebonden toetsen (Veilig Leren Lezen en Alles telt Q, spelling op maat) om de lees- en rekenontwikkeling te volgen en problemen te signaleren.</p> <p>Inzet programma BOUW vanaf groep 3 met onderwijsassistent voor eventuele leesproblemen. Leesvrijwilligers lezen met leerlingen in leesgroepjes op niveau in groep 3 en 4, inzet rt spelling in de lift, PI-dictee, afnemen grafemen/fonemen dictee, op blad leesteksten vergroten, voorlezen, duo lezen en ralfi-lezen.</p> <p>Bouw is een computergestuurd interventieprogramma waarmee leesproblemen bij risicoleerlingen in gr. 3 t/m 4 voorkomen kunnen worden.</p> <p>Bij vermoeden dyslexie maken we gebruik van de ONL-procedure onderzoek en behandeling (onderzoek OA onderwijs advies) of intern onderzoek en behandeling GZ-psycholoog of via Optidakt, onderzoek en behandeling.</p> <p>Inzet Expertteam-- trainingen en expertise (coaching en begeleiding vanuit cluster 2: spraak/taal, cluster 3: voor zeer moeilijk lerende kinderen (ZMLK) en leerlingen met een lichamelijke beperking.</p> <p>Voor leerlingen met rekenproblemen melden we aan bij PPO. We doen dan een expertteam aanvraag bij PPO. Daarna meestal inzet AED en inzet vrijwilliger RT. Of onderzoek GZ-psycholoog (vrijwilliger), onderzoek dyscalculie en behandeling.</p>	<p>Protocol Dyslexie Protocol ernstige rekenen en wiskundeproblemen /dyscalculie</p> <p>LVS KIIJK LVS Cito</p>
<p>Aanpak gericht op de sociale veiligheid, de sociaal emotionele ontwikkeling en gedrag</p>	<p>Elk jaar starten we de week van de aandacht, waarin we elkaar goed leren kennen en elkaar complimenten geven; inclusief het gehele team. Goed voorbeeld doet volgen.</p> <p>We werken met Kanjertraining. Er worden wekelijks kanjer-lessen gegeven met gebruik van petten. We werken hiermee aan positieve groepsvorming en</p>	<p>Week van de aandacht</p> <p>Sociaal veiligheidsbeleid (incl. pestprotocol)</p>

	<p>aan sociaal emotionele ontwikkeling en vaardigheden.</p> <p>Invoering van de methode GOED GEDRAG (een programma gebaseerd op PBS, Positive Behavior Support) waarin schoolregels, klassen regels duidelijk worden besproken en elk gedrag expliciet wordt voorgedaan. Door middel van lessen 'goed gedrag' worden alle afspraken in alle klassen op dezelfde manier aangeleerd en kan iedereen binnen de school complimenten aan elkaar uitdelen. We zijn duidelijk in wat we van elkaar verwachten. De verwachtingen en afspraken hangen zichtbaar in de lokalen en in de gangen. Deze worden ook regelmatig met ouders en kinderen besproken.</p> <p>Bij ernstige gedragsproblemen werken we samen met PPO, na aanvraag expertteam PPO, die inzet/samenwerking AED (Ambulante educatieve dienst) cluster 4 adviseert. Ook inzet AED, groepstrajecten o.a. met Expertise in de klas in overleg met PPO. Ook werken we samen met PIT aanpak (Preventief Interventie team van de gemeente), SJA aanpak (Stedelijke Jeugd Aanpak van de gemeente), Onderwijs Advies, incidenteel op een bepaald thema in een groep, bijv. meidenvenijn. We hebben veel overleg met CJG (jeugdarts/verpleegkundige) en JGT (jeugd en gezins-werkers).</p> <p>Onze vrijwilliger GZ-psycholoog doet ook onderzoeken en stelt diagnoses. Zij voorziet ons van adviezen.</p> <p>2 x per jaar wordt KANVAS ingevuld door de leerkrachten, een leerlingvolgsysteem horende bij kanjer-training voor de sociaal emotionele ontwikkeling. Hieruit kunnen voor de groep of individuele leerling plannen van aanpak worden gemaakt indien nodig.</p> <p>Bij de kleuters wordt KIIK ingevuld.</p>	<p>Zie schoolgids, schoolplan</p> <p>Protocol grensoverschrijdend gedrag</p> <p>Protocol schorsing en verwijderen</p> <p>Protocol Veilig thuis</p> <p>Protocol schoolverzuim</p> <p>LVS KANVAS</p>
<p>Ondersteuningsmogelijkheden voor leerlingen die meer- of hoogbegaafd zijn / met een ontwikkelvoorsprong</p>	<p>Topklas woensdagmiddag (voor gemotiveerde leerlingen van groep 6, 7 en 8: taalondersteuning, lezen (boekbesprekingen), spreken, schrijven (stelopdrachten), kritisch denken en filosoferen. Compacten en rekenstof verbreden en/of verdiepen rekenen, rekentuin digitaal, Ajodakt redactiesommen, voor begrijpend lezen nieuwsbegrip C teksten, leerlingen langere verplichte boekenlijst groep 8 (10 boeken, 2x zo veel als normaal, bijv. Dagboek van Anne Frank is verplicht) met boekbesprekingen, Ajodakt studievaardigheden.</p>	<p>Beleid kinderen met ontwikkelvoorsprong /hoogbegaafde kinderen</p> <p>Mogelijkheid om deel te nemen aan de Topklas binnen school.</p> <p>Mogelijkheid om deel te nemen aan</p>

	<p>Starclass Engels, voor goed sprekende Engelse kinderen. Ze krijgen een extra les per week van een native speaker.</p> <p>Engelse club op woensdagmiddag vanaf groep 5, door de native speaker. Creatieve opdrachten in het Engels.</p> <p>Expertteam aanvraag PPO voor individuele leerlingen met ontwikkelvoorsprong. Expertteam PPO denkt mee in oplossingen.</p>	<p>Bright Kids (Leids Onderwijs Project) van de gemeente Leiden, Leiden-Noord.</p>
<p>Ondersteuningsmogelijkheden voor leerlingen met een onderwijsbehoefte op leren (eigen leerlijn of leerachterstand)</p>	<p>OPP, ontwikkel perspectief, hierin worden doelen, leerstof en vorderingen jaarlijks geëvalueerd en up to date gehouden. Er wordt extra gewerkt door psycholoog en vrijwilligers die RT (remedial teaching) geven, geïnstrueerd door de IB-er.</p> <p>Er wordt gewerkt dan met een eigen leerlijn. Het expertteam PPO denkt mee, AED cluster 3 geven adviezen. De perspectief klas en coaching is voor leerlingen met een laag leerrendement, cluster 3, is een project van PPO voor groep 5/6. Een groep van 8 leerlingen krijgt buiten de groep één ochtend per week extra les, gedurende een half jaar. De training executieve functies wordt door 2 leerkrachten speciaal onderwijs SBO de Vlieger gegeven. Vrijwilligers begeleiden leerlingen buiten de groep om achterstanden/ hiaten in te halen.</p> <p>In de ISK (internationale schakelklassen) wordt gewerkt met individuele leerlijnen per kind voor taal en rekenen.</p>	<p>OPP (ontwikkel perspectief plan)/ GD Groeidocument</p> <p>Pilot perspectiefklas (SBO De Vlieger) (Leiden-Noord)</p> <p>Coaching AED leerlingen met individuele leerlijn, cluster 3</p>
<p>Ondersteuning van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte bij het leren leren</p>	<p>Leerlingen worden in de klas begeleid ivm "leren leren". Lessen training executieve functies worden gegeven bijv., taakaanpak, plannen en organiseren etc. (vnl. groep 5/6).</p> <p>Lessen in de school worden volgens IGDI- en GIP-model gegeven waarin we de zelfstandigheid van leerlingen stimuleren en vergroten. Werken middels het IGDI-model. IGDI staat voor Interactief, Gedifferentieerd, Directe Instructie. Het is gebaseerd op twee principes: de leerkracht demonstreert doelgericht en geeft uitleg en de leerlingen leren door oefening en herhaling.</p> <p>Voor de groepen 6/7/8 is er de mogelijkheid om naast de lessen van de leerkrachten 'leren leren' deel te nemen aan de huiswerkkamer JES Rijnland. Hier leren de leerlingen plannen en organiseren. De huiswerkbegeleiding in het Vijfhoenhuis staat tegenover de school.</p> <p>Ouders kunnen hun kinderen hiervoor aanmelden.</p> <p>Impulsklas</p>	<p>JES Rijnland Huiswerkkamer www.jesrijnland.nl</p> <p>Impulsklas PPO (SBO De Vlieger) Leiden-Noord</p>

	<p>De impulsklas draait op dinsdag en duurt 12 weken. In de onderbouwgroep van de impulsklas ligt de focus op het leren uitvoeren van opdrachten, samenwerken en taakgerichtheid. In de bovenbouwgroepen ligt de focus op het verbeteren van werkhouding, omgaan met frustratie en luisterhouding. Er is een intensieve samenwerking met de leerkrachten door middel van observaties en co-teaching. Ouders bespreken wekelijks met elkaar de voortgang van hun kind op school en thuis. Jes Rijnland verzorgt huiswerk- en opvoedingsbegeleiding voor groep 3 t/m 5; Samen Leren. Hier kunnen ouders gebruik van maken, door zich hiervoor op te geven via de website (m.b.v. onderwijsassistent).</p>	<p>Jes Rijnland Samen Leren www.jesrijnland.nl</p>
<p>Ondersteuningsmogelijkheden voor leerlingen met taalspraakproblemen</p>	<p>In de groep visualiseren we de leerstof zo goed mogelijk.</p> <p>Logopedie De preventieve logopedie op school wordt uitgevoerd door een logopedist van Onderwijs Advies. De logopedist is er voor vragen op het gebied van uitspraak, taalontwikkeling, meertaligheid, monddrag, stem- en luistervaardigheden. Rond de leeftijd van 5 jaar wordt bij alle leerlingen een logopedische screening aangeboden. Ouders krijgen hiervoor een persoonlijke uitnodiging. Bij gesignaleerde problemen kan indien nodig nader logopedisch onderzoek plaatsvinden op school. Een vervolg op screening of onderzoek kan zijn: adviezen aan ouders, een controle op school of een verwijzing naar een vrijgevestigde logopedist voor verdere behandeling. Ook leerlingen uit andere groepen (1 tot en met 8 en ISK) kunnen op verzoek gezien worden door de logopedist. De aanmelding verloopt via de leerkracht en/ of intern begeleider. De logopedist geeft op verzoek voorlichtingsbijeenkomsten voor ouders en leerkrachten. Bij de leerkracht is bekend wanneer de logopedist op school aanwezig is. Er zijn geen kosten aan verbonden, de preventieve logopedie wordt gefinancierd door de gemeente.</p>	<p>Logopedie OA: OnderwijsAdvies (071-5164709) of website www.onderwijsadvies.nl</p> <p>Expertise logopedie SBO De Vlieger</p> <p>Auris</p> <p>Audiologisch Centrum LUMC</p>

	<p>Leerlingen gaan naar vrijgevestigde logopedisten na verwijzing schoollogopedist voor behandelingen buiten schooltijd. Ouders regelen dit zelf.</p> <p>Expertise logopedie SBO De Vlieger kan ingevlogen worden bij probleemsituaties. De leerling krijgt dan logopedie op school. De logopedist stemt af met de Logopedist van Onderwijs Advies en met externe logopedisten, Auris en evt. met het Audiologisch Centrum LUMC.</p> <p>Extern: Verder werken we samen met Auris (cluster 2) voor meervoudige spraak/taalproblemen. De school kan een C&A aanvragen, consult en advies. Er kunnen dan langere of kortere trajecten bij Auris, arrangementen worden ingezet.</p> <p>AED: cluster 2 taal/spraak geeft adviezen aan de intern begeleider wat te kunnen doen.</p>	
<p>Aanpak voor anders-/meertalige leerlingen</p>	<p>Wij hebben veel leerlingen met diverse culturele en verschillende taalachtergronden. Voor de leerlingen waarvan het Nederlands een tweede taal is (NT2), hebben we extra ondersteuning. In de kleutergroepen werken we met thema's waaraan woorden zijn gekoppeld voor de woordenschat. We werken met de Viertakt-methode, geschreven door M.Verhallen, een deel van het team is geschoold door van bureau "Sardes", door trainer Kees Broekhof. Er wordt ontwikkelingsgericht en thematisch gewerkt. De leerkracht werkt voor extra taalondersteuning bij de kleuters in de groep. In de hogere groepen wordt extra woordenschat onderwijs gegeven vanuit de taalmethode Taal op maat, volgens de 4-takt en met gebruik van de woordmuur.</p> <p>Het doel van de Topklas is om de woordenschat van de leerlingen te vergroten, hun kennis van de wereld te verbreden en hun niveau op het gebied van begrijpend lezen te verbeteren. Taal op maat en Nieuwsbegrip wordt gebruikt.</p> <p>De Internationale Schakelklassen; Deze klassen zijn voor leerlingen van 7 tot en met 12 jaar die korter dan een jaar in Nederland wonen en de Nederlandse taal niet of nauwelijks beheersen. Per groep is er ruimte voor maximaal 15 leerlingen. Er wordt voornamelijk (mondeline) taal en rekenen gegeven door een groepsleerkracht. Zij mogen één</p>	

	<p>jaar in de ISK- groep blijven. Daarna stromen zij door naar de reguliere groepen. De kleuters zijn geïntegreerd in de kleutergroepen.</p> <p>Jes Rijnland verzorgt de voorleesexpres, voor kleuters, leerlingen in de lagere groepen en ISK. Ouders kunnen hun kind hiervoor aanmelden via de website Jes Rijnland, met behulp van onderwijsassistent. Ook is de mogelijkheid voor cursus Jong geleerd, oud gedaan van Jes Rijnland.</p>	<p>www.jesrijnland.nl</p>
<p>Ondersteuningsmogelijkheden voor leerlingen met fysieke, motorische of medische problemen</p>	<p>Samenwerking Rijnlands Revalidatie centrum, CJG, Expertteam, AED, samenwerking motorische rt, fysiotherapie.</p>	<p>Protocol voor medisch handelingen</p>
<p>Ondersteuningsmogelijkheden voor leerlingen die een functiebeperking hebben (auditief/visueel)</p>	<p>In de groep visualiseren we de leerstof zo goed mogelijk.</p> <p>Inzet PPO- expertteam, samenwerking Auris.</p>	
<p>Interne deskundigheid die nog niet eerder benoemd is</p>	<p>Vrijwillige GZ-psycholoog aan school verbonden Coördinator taal/lezen Coördinator Internationale Schakelklas (ISK) Coördinator Kanjertraining/Goed Gedrag (PBS)</p>	
<p>Externe deskundigheid die nog niet eerder benoemd is</p>	<p>Samenwerking jeugdarts (CJG) en verpleegkundige, leerplichtambtenaar gemeente, peuterspeelzalen PSZ VVE school, kinderdagverblijven, SOL (Samen Ondernemend Leren), bureau jeugdzorg, JGT (thuisituatie), wijkagent, BSO, ROC, PABO Leiden, Idee college, bibliotheek bus BplusC.</p>	

Ondersteuningsstructuur

Ondersteuningsroute

Als een leerling (tijdelijk) iets nodig heeft om zich beter te kunnen ontwikkelen, wordt dit in bijna alle gevallen als eerste gesignaleerd door de ouders en de leerkracht. Om vervolgens te komen tot de inzet van hulp of ondersteuning, is het van belang dat alle betrokkenen samen nadenken over wat er precies ingezet wordt, op welke wijze dit georganiseerd wordt en hoe we evalueren of dit het kind daadwerkelijk helpt. Binnen het samenwerkingsverband hebben we afspraken gemaakt over hoe deze ondersteuningsroute, 'het arrangeerproces', er in grote lijnen uitziet. Deze staan hieronder kort beschreven. In het ondersteuningsplan van PPO Leiden staat het volledige arrangeerproces uitgebreid beschreven.

1. Signaleren door de leerkracht en/of ouders

Het signaleren dat een kind gebaat is bij een andere aanpak, bij extra ondersteuning of bij een andere leeromgeving gebeurt door de leerkracht en/of de ouders. Op dat moment start de route van arrangeren op basis van handelingsgericht werken in de klas. Uiteraard betreft een leraar het kind en zijn ouders tijdig bij het proces: zij werken constructief samen om een oplossing te vinden.

2. Overleg binnen de school

Als de leerkracht, het kind en de ouders gezamenlijk onvoldoende kennis of expertise hebben, wordt er binnen de school overlegd. De intern begeleider (IB'er) is voor de leerkracht het aanspreekpunt. De IB'er maakt een analyse van de situatie en geeft vervolgens advies over een mogelijke aanpak. De intern begeleider is (samen met de leerkracht) verantwoordelijk voor professionele dossiervorming, bij voorkeur met behulp van het 'groeidocument' (digitaal leerlingdossier). De IB'er heeft daarmee in het arrangeerproces de rol van trajectbegeleider en regievoerder. Ouders en het kind worden nauw betrokken in dit traject.

3. Overleg met andere betrokkenen

Indien de leerkracht, ouders en intern begeleider niet tot passende ondersteuning komen, kan de intern begeleider de leden van het ondersteuningsteam (OT) bijeenroepen. Dit zijn, naast de ouders, minimaal de leerkracht van het kind en directeur van de school.

Afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte van het kind *kunnen* de volgende specialisten worden betrokken:

- a. onderwijsspecialist samenwerkingsverband PPO Leiden;
- b. toegangsfunctionaris woonplaats van de kind (CJG of JGT);
- c. medewerker JGZ (jeugdverpleegkundige of jeugdarts);
- d. leerplichtconsulent;
- e. een betrokkene van een beoogde s(b)o-school;
- f. betrokken zorgaanbieder indien er al jeugdhulp opgestart is.

Het OT kan gezien worden als een collegiaal netwerk dat adviseert op de route naar passende ondersteuning. Het doel van het overleg is om te komen tot een gedragen plan door alle betrokkenen. In het groeidocument worden de afspraken uit het OT vastgelegd. Onderdeel van dit groeidocument kan het ontwikkelplanperspectief (OPP) zijn.

4. Hulp binnen de eigen school of een passende plek binnen het speciaal onderwijs

De vervolgstap is afhankelijk van de uitkomst van het arrangeerproces: hulp binnen de eigen school of overstap naar het speciaal (basis)onderwijs.

- a. Hulp binnen de eigen school.
Van het budget dat de school voor basisondersteuning beschikbaar heeft, organiseert zij het betreffende arrangement. Hierbij kan de school, indien nodig, gebruik maken van:
  - het expertteam dat op het niveau van het samenwerkingsverband opereert;
  - de inzet van zorg of jeugdhulp;
  - de inzet van expertise vanuit het speciaal (basis)onderwijs
- b. Een passende plek in een andere leeromgeving.
Bij een passende plek in een andere leeromgeving kan het gaan om een plek in een kleinschalige voorziening binnen het samenwerkingsverband of een plek op een andere school.

Wanneer het kind gebaat is bij een plek op een andere school wordt een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) aangevraagd. De Commissie Toelaatbaarheid (TLC) die deze verklaring afgeeft, toetst alleen procedureel (marginaal). Doordat met de betrokkenheid van de onderwijsspecialist en de gezinsspecialist wordt voldaan aan de wettelijke verplichting tot een deskundigenadvies, hoeft er geen aanvullend inhoudelijk oordeel geveld te worden over het voorgenomen arrangement.

Het opstellen van een ontwikkelperspectief (OPP) is verplicht bij het overstappen naar een speciale voorziening, omdat het de voorwaarde is om in aanmerking te komen voor een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor het S(B)O.

5. Evaluatie

Handelingsgericht werken is een cyclische werkwijze, waarin regelmatig geëvalueerd wordt. De evaluatie vindt plaats aan de hand van het groeidocument/OPP. De evaluatie wordt cyclisch ingericht, de opbrengsten worden opgenomen in het groeidocument en gebruikt als input voor het (eventueel) vormgeven van een ander- of vervolgarangement of, indien het een speciale voorziening betreft, het beoordelen van mogelijke terugplaatsing. De IB'er is verantwoordelijk voor het organiseren van de evaluatiemomenten. Als uit de evaluatie blijkt dat het plan niet tegemoetkomt aan wat er nodig is, wordt het bijgesteld.

1 – Ondersteuningsroute Leimundo 2020-2021		Contact met ouders
Stap 1 Observeren en signaleren		
<p>Leerkracht observeert en signaleert in de groep of de ouders signaleren thuis belemmeringen.</p>	→	<ul style="list-style-type: none"> • Informeren en uitwisselen over de ontwikkeling van het kind • Gebruik maken van de expertise van ouders • Met ouders kijken naar kansen en oplossingen • Handelingsadviezen voor school en thuis
<p>De leerkracht maakt een plan van aanpak en zet dit als registratie in ParnasSys. In het plan staat de signaleering, de bespreking met de ouders, de acties en de geplande evaluatie(datum). Leerkracht neemt indien nodig contact op met de schoolarts/logopedist/contact persoon JGT (met toestemming van ouders altijd bespreken).</p>	←	
<p>Evaluatie plan van aanpak. Bij onvoldoende resultaat ga je verder naar de volgende stap binnen de ondersteuningsroute.</p>	→	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluatie plan van aanpak • Aangeven vervolgstap (afronding of zorg delen met IB)
2 – Collegiale consultatie		
<p>Leerkracht deelt eventuele vermoedens van zorg met collega en/of intern begeleider.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Informeren/uitwisselen over ontwikkeling kind • Formuleren hulpvraag en kansen en oplossingen • Formuleren hulpvraag en kansen en oplossingen t.b.v. leerlingbespreking door leerkracht
<p>De leerkracht maakt een plan van aanpak en zet dit als registratie in ParnasSys. In het plan staat de signaleering, de bespreking met de ouders, de acties en de geplande evaluatie(datum).</p>	←	
	→	

Leerkracht neemt indien nodig contact op met de schoolarts/logopedist/contact persoon JGT.		<ul style="list-style-type: none"> • Handelingsadviezen voor school en thuis
Evaluatie plan van aanpak. Bij onvoldoende resultaat ga je verder naar de volgende stap binnen de ondersteuningsroute.		<ul style="list-style-type: none"> • Evaluatie plan van aanpak • Aangeven vervolgstap (afronding of zorg delen met team interne begeleiding)
Stap 3 – Leerlingbespreking in het team interne begeleiding	→	
Zorgen rond het kind bespreken in het zorgteam van de school; IB-er, directie en eventuele leerkracht. Helder krijgen van mogelijke vervolgstappen.	←	<ul style="list-style-type: none"> • Leerkracht en IB informeren ouders over uitkomst leerlingbespreking • Toestemming vragen voor eventuele inzet externe (schriftelijk/mondeling)
De IB-er neemt indien nodig contact op met de schoolarts/logopedist/adviseur PPO Leiden/Expertteam enz.	→	
Externe hulpverlening wordt in gang gezet.	→	<ul style="list-style-type: none"> • Leerkracht en IB informeren ouders over uitkomst contact externen • Handelingsadviezen voor school (HP) en thuis
De leerkracht en IB maken een handelingsplan en zetten dit in ParnasSys.	→	<ul style="list-style-type: none"> • HP bespreken en ondertekenen
Evaluatie HP. Bij onvoldoende resultaat ga je verder naar de volgende stap binnen de ondersteuningsroute.		<ul style="list-style-type: none"> • Evaluatie resultaten/uitvoering handelingsplan • Aangeven vervolgstap (afronding of aanmelding OT)
Stap 4a – Aanmelden bij het OT		
Aanmeldingsformulier/groeidocument invullen door leerkracht. IB-er bespreekt met ouders en vraagt om toestemming. IB-er organiseert een OT.	→	<ul style="list-style-type: none"> • Aanmelding en hulpvraag bespreken met en laten ondertekenen door ouders.

(Formulieren en afspraken op SharePoint Leimundo IB)		
Stap 4b – Bespreking in het OT		
<p>Hulpvraag school en ouders bespreken in OT. Multidisciplinaire beoordeling, vaststellen van aanpak. Handelingsadviezen voor leerkracht. Activeren van hulp en/of voorbereiden TLV (toelaatbaarheidsverklaring)</p>	← →	<ul style="list-style-type: none"> • Ouders zijn hierbij aanwezig • De casemanager houdt de statuslijst bij en houdt betrokkenen op de hoogte wat betreft de voortgang van verdere stappen voor geadviseerde hulpverlening voor kind/ouders • Informatie en afspraken m.b.t. evt. indicaties • Handelingsadviezen voor school en ouders
OPP opstellen en uitvoeren en bieden van hulp.	→	<ul style="list-style-type: none"> • Het OPP wordt besproken met ouders en ondertekend.
Stap 5 – Bieden van passende speciale zorg		
<p>Hulpverlening aan kind en/of ouders door lokale zorginstellingen of JGT. Ondersteuning/aanpassingen in de reguliere school. Of Gespecialiseerd Onderwijs. Aangepaste voorzieningen voor ondersteuning na en/of onder schooltijd.</p>	← →	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe gaat het nu met de leerling/ouders? • Evalueren ervaringen met gebonden adviezen, de samenwerking in het ondersteuningstraject en de geboden ondersteuning • Handelingsadviezen voor school en thuis

Grenzen aan de ondersteuning

Wij doen ons best om zoveel mogelijk onderwijs en ondersteuning op maat te bieden. Desondanks zijn er grenzen aan de ondersteuning die wij kinderen op onze school kunnen bieden. Doorgaans gaat het hierbij om leerlingen die door hun onderwijsbehoefte aangewezen zijn op onderwijs in kleine klassen of in de lessen dagelijks individuele begeleiding nodig hebben.

We kijken naar ieder individueel kind; per leerling en per situatie wordt zorgvuldig gekeken of de school een passende onderwijsplek kan bieden. Ook per groep, per situatie zullen de mogelijkheden voor extra ondersteuning moeten worden afgewogen en gekeken worden of de school een passende onderwijsplek kan bieden. De volgende factoren kunnen de grenzen aan de ondersteuning van de school bepalen:

- **Veiligheid/welbevinden van de leerling zelf, medeleerlingen en de leerkracht**

Wij vinden het belangrijk dat de leerling geen gevaar levert voor zichzelf of anderen in de klas en het welzijn en de voortgang van andere leerlingen niet verstoort.

Een regelmatige time-out mogelijkheid onder toezicht, kunnen wij niet bieden. Dit omdat wij op deze manier niet kunnen voldoen aan de ondersteuningsbehoefte van het kind.

- **Mate van zelfredzaamheid**

In een combinatiegroep van +/- 30 leerlingen is voortdurende individuele begeleiding niet mogelijk. Het is daarom belangrijk dat de leerling zelfstandig kan functioneren.

Wij verwachten dat kinderen zindelijk op school komen.

- **Mate van leerbaarheid**

Mate van leerbaarheid (min. IQ: 80) Wanneer een kind vanaf een andere basisschool instroomt moeten de intellectuele capaciteiten toereikend zijn om de leerstof tot minimaal het niveau van groep 6 te kunnen beheersen. Op het moment dat een kind dat al bij ons op school is laat zien dat hij/zij het niveau van de jaargroep niet aankan, zal de school aanpassingen doen om op school een passend aanbod te bieden. Als blijkt dat de interventies ontoereikend zijn, deze een te groot beroep doen op de leerkracht of het leren of sociaal emotionele ontwikkeling van het kind in gedrang komt, zal school kiezen voor een verwijzing naar het S(B)O.

Wanneer een leerling bijvoorbeeld op meerdere vakgebieden een eigen ontwikkelingslijn volgt, gecombineerd met een specifieke behoefte voor pedagogische ondersteuning vanwege sociaal-emotionele problematiek, dan kunnen wij als school niet altijd voldoende bijdragen aan een voor de leerling optimale ontwikkeling.

- **Mate van fysieke en/of medische verzorging**

Leerkrachten hebben niet altijd voldoende kennis, vaardigheden en/of tijd om leerlingen te ondersteunen bij specifieke medische handelingen of fysieke verzorging.

- **Kwaliteit en kwantiteit van het onderwijs dat mogelijk is**

Het kan zo zijn dat de samenstelling van de groep zodanig complex is (pedagogisch en/of didactisch) dat een leerling met specifieke onderwijsbehoeften daar geen passende plek vindt. Het waarborgen van een veilig en prettig leerklimaat voor alle leerlingen staat voorop; het kan daardoor zijn dat het belang van de groep voor het individuele belang gaat. Daarnaast wordt ook gekeken naar de verhouding tussen verzorging/behandeling enerzijds, en onderwijs anderzijds. Wanneer leerlingen in verhouding meer behoefte hebben aan een aanpak waar niet het onderwijs, maar de aanpak van gedrag of gezondheid voorop staat, kan een andere onderwijsplek meer passend zijn voor de leerling.

- **Benodigde materiële ondersteuning/hulpmiddelen**

Voor specifieke ondersteuning aan leerlingen kunnen specifieke materiele hulpmiddelen nodig zijn die de school niet ter beschikking heeft. Bij kinderen met ernstige auditieve, visuele of lichamelijke beperkingen kan de school onvoldoende toegerust zijn om deze kinderen te ondersteunen.

Samenwerking ouders.

Indien ouders besluiten om ondanks het advies van de basisschool niet mee te werken aan onderzoek/overplaatsing/inzet externe ondersteuning etc. volgt er een gesprek tussen school, ouders en PPO waarin school haar grenzen ten aanzien van de extra ondersteuning duidelijk maakt. De afspraken die tijdens dit gesprek gemaakt worden, leggen we vast in een gespreksverslag dat door betrokkenen ondertekend wordt. Voor een dergelijk traject volgen wij de richtlijnen die zijn opgesteld door ons bestuur, PROO Leiden- Leiderdorp.

- **Vertrouwensband school en thuis**

In sommige gevallen kan de vertrouwensband tussen school en thuis, na meerdere herstpogingen, dusdanig verstoord zijn, dat dit de ontwikkeling van het kind in de weg zit en het kind beter tot zijn/haar recht komt op een andere school.

Als een leerling meer of andere ondersteuning nodig heeft dan onze school kan bieden, dan wordt er samen met ouders gezocht naar een passende plek op een andere reguliere school of school voor speciaal onderwijs. Het samenwerkingsverband PPO Leiden ondersteunt indien nodig bij het vinden van een passende school die de juiste ondersteuning kan bieden.

Ambities

Het aanbieden van de juiste ondersteuning is een proces dat doorlopend om aanpassingen en maatwerk vraagt. Het streven is continu om de juiste ondersteuning te leveren. Het borgen van gerealiseerd Passend Onderwijs blijft een speerpunt. Het opstellen en verbeteren van groeidocumenten/ontwikkelperspectieven (OPP's) middels teamtrainingen.

De ambities van onze school zijn gericht op de basisondersteuning. We willen het didactisch handelen van leerkrachten versterken door het IGDI- en GIP- model (opnieuw) te implementeren met actieve werkvormen, zodat we een doorgaande lijn kunnen waarborgen binnen het team, met name op de gebieden technisch lezen, begrijpend lezen en spelling. Door (her)invoering van het GIP-model willen we de zelfstandigheid van de leerlingen vergroten. Leerlingen leren we onder andere omgaan met uitgestelde aandacht, keuzes maken en zelf problemen oplossen. Hier willen we ook een doorgaande lijn bewerkstelligen van groep 1 t/m 8. Dit doen we door professionalisering op teamniveau middels studiedagen en klassenbezoeken directie/intern begeleider en collegiale consultatie. Ook willen wij ons als team professionaliseren wat betreft gedrag op school, middels de methode Goed Gedrag, gebaseerd op PBS, (positive behavior support). Ook door teamtraining (studiedagen) werkvormen en het behalen van licenties kanjertraining A en B door individuele (nieuwe) leerkrachten in groepsverbandwerken we aan gedrag.

Verder gaan wij uit van hoge verwachtingen en willen we onze ouders (nog) meer betrekken bij school en de ontwikkeling van hun kind.

Onze verdere ambities staan uitgewerkt in ons schoolplan met de jaarplandoelen erbij.